

Ax

AAx

ku 34/5 Asherweg 36

# Laatste Amsterdamse tingieterij wil plaats in Centrum

Ergens weggestopt in Amsterdam-Noord wordt in een kleine werkplaats een eeuwenoud ambacht uitgeoefend.

Op een manier die weinig verschilt van de wijze waarop men in de 16e eeuw te werk ging, wordt in de tingieterij Loch Tollenaar & Co. nog op de authentieke manier het tin tot kunstvoorwerp gegoten.

Maar hoe lang nog?

Het bedrijfje heeft het moeilijk.

De concurrentie van de machines lijkt funest.

Het personeel is teruggebracht tot vier man.

Drie oude mannen, de heren Tollenaar en Blaauboer, beiden goed voor zeven kruisjes, en de heer Van Boxem, die met zijn 69 jaren in leeftijd en werklust niet onderdoet voor de twee anderen.

Het kwartet wordt volgevoerd door Blaauboer jr., de laatste en enige opvolger. Hij doet er alles aan om „de toorts brandend te houden”, om het bedrijf te laten voortbestaan.

„Maar zoals het nu gaat, is het binnen twee jaar bekeken. Dan is het afgelopen. Mijn vader en de heren Tollenaar en Van Boxem kunnen niet

tot aan hun dood toe blijven werken. Het is zwaar werk voor iemand die zou oud is als zij.

Nieuw personeel is niet te krijgen. Als we er toevallig een van het Arbeidsbureau toegewezen krijgen, heeft 'ie het na één dag al bekeken en zie 'em de volgende dag niet meer terug”.

De tingieterij Loch Tollenaar & Co. gebruikt nog dezelfde vormen en stempels van drie eeuwen terug.

Zoon Blaauboer toont lachend een krant, waarin een foto te zien is van een oud-Nederlands tinnen reliëfbord uit de 17e eeuw, dat op een belangrijke kunstveiling ten verkoop zal worden aangeboden.

„Wij maken dit bord al jaren. Met dezelfde mal die de tingieter gebruikte bij de vervaardiging van dit bewuste bord”.

Om te bewijzen dat hij de boel niet belazert, wordt een pasgegotten en afgewerkt exemplaar vergeleken met dat wat in de krant staat afgebeeld. Voor zover een leek dat kan bekijken is er geen verschil.

De Nederlandse tingieterij heeft door de jaren heen altijd al een voorname plaats ingenomen in de Nederlandse kunstnijverheid. Juist vanwege haar sobere stijl nog steeds een veel gevraagd artikel.

Blaauboer jr.: „De mensen kopen allemaal machinaal gefabriceerd spul. Dat wordt kant en klaar uit platen tin geperst met grote machines. Tingieten komt er niet aan te pas. Maar de mensen zien het verschil niet. Ja, een beetje kenner natuurlijk wel. Maar ja, waar vind je nu een kenner behalve in het Rijksmuseum en bij de afdeling inkoop van de exclusieve porseleinzaak Focke en Meltzer die vrijwel de hele productie aan zich trekt,” zegt hij, terwijl hij zijn schouders wat misnoegd ophaalt.

Er is wel een kansje dat het

bedrijf blijft voortbestaan.

Maar dan moet de gemeente een beetje meewerken.

„We moeten gewoon een goed verkooppunt hebben. Ik had gedacht dat in dat koopcentrum van het Sonestahotel (zie Echo van 1 juni jl., red.) wel een plaatsje vrijgemaakt zou kunnen worden. Of indien dat niet mogelijk blijkt, zou de hoofdstedelijke VVV wel eens wat meer belangstelling kunnen tonen. Maar voorlopig hebben ze nog niets van zich laten laten horen.

Ze hebben zelfs nooit geantwoord op een brief die

ik ze geschreven heb en waarin ik het onderwerp aan de orde stelde”.

Hij is duidelijk teleurgesteld in de houding van de diverse instanties. Maar laat het hoofd niet hangen. Daarvoor heeft hij het karakter niet.

„Met Pinksteren ben ik met de hele handel naar het Openluchtmuseum in Arnhem verhuisd. Daar heb ik drie dagen lang gedemonstreerd hoe het oude tingietersambacht nu in werkelijkheid wordt beoefend. En dan gaat het niet zoals je vaak tegenkomt op die plaatselijke braderieën en landjuwelen, waar een of ander stuk onbe-

nul van een hobbyist staat te vogelen. Een beetje tingieten en de mensen in de fabriek aangemaakte tinnen bekers en kannen voor „echt” verkopen. En dan durven ze zich nog op de borst te slaan.

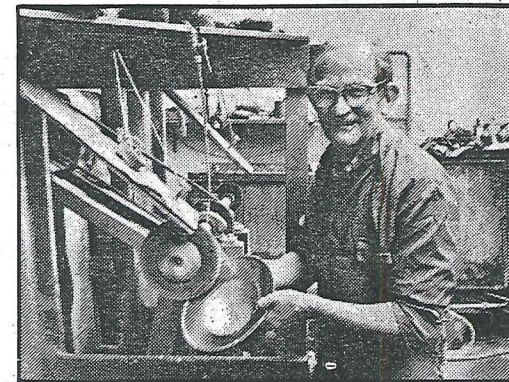
Het is overduidelijk dat Blaauboer jr. zich in zijn beroep voelt aangetast. Misschien zit hem het werk van die beunhazen nog wel hoger „dan de financiële toestand en de personeelsproblemen van het bedrijfje.

Het is te hopen dat er binnenkort betere tijden aanbreeken. Anders is het in Amsterdam écht afgelopen met de tingieterij.

En als u soms mocht denken: „Zo'n milieu-verontreinigend bedrijf midden in de stad, dat kan toch niet!”

Voor die mensen even het volgende:

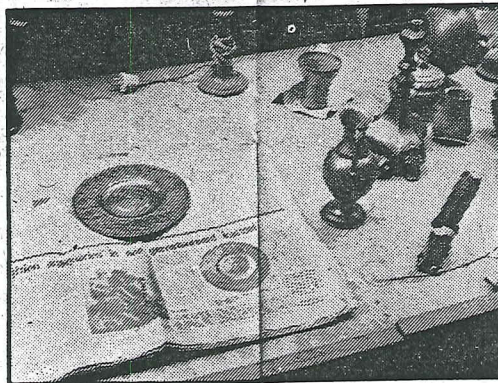
Een snackbar is meer mi-



lieuverontreinigend dan een tingieterij.

Ziezo. Nu hebben we ook alle milieuvrienden tevreden gesteld. Er is dus niets dat de

diverse overheden en instanties tegehoudt-voor de tingieterij Loch Tollenaar een passend verkooppunt te vinden,



## Tin is in, al eeuwenlang

Tin is een eeuwenoud produkt. De Romeinen haalden al tin uit de Engelse provincie Cornwall en maakten daaruit allerlei huishoudelijke gebruiksvoorwerpen.

Tijdens de opleving van de handel in de middeleeuwen beleefde ook het tingietersambacht een hausse. Na de Gouden Eeuw bleven de tingieters een belangrijke plaats innemen omdat tin over het algemeen als een waardige vervanger van zilver werd beschouwd.

Men noemde het toen vaak „het zilver voor de „gewone” man”.

De Amsterdamse tingieters waren in die dagen aangeslo-

ten bij het Gilde van St. Martin, de schutspatroon van de drinkers.

In vele delen van ons land en ook in Amsterdam-Noord, gaan op 11 november de kinderen te zijner ere met lampionnen langs de deuren.

In de nadagen van de Tachtigjarige Oorlog werden de tingieters lid van het Grootkamersgilde en later werden zij ondergebracht in de Waag aan de Nieuwmarkt en daarna in de Schreierstoren.

In de Franse tijd, rond 1805, werden alle gilden, dus ook dat van de tingieters, opgevo-

Het is al vele malen gezegd: de baansport, en dan hebben we het over wielrennen, is dood. Gelukkig is dat niet helemaal waar. Want eens per jaar is het Olympisch Stadion nog altijd het trefpunt van het internationale keurkorps van baanrenners. Dan komen de kampioenen aller landen strijden om de Grote Prijs van Amsterdam. Zowel de sprinters als de stayers.

Aanstaande donderdag is het weer zo ver. En ook ditmaal zal niet één vedette ontbreken. Dat is „matchmaker” Jan Derksen wel toevertrowd.

Het programma telt drie

gescheiden in amateurs en professionals. Dat houdt in, dat er donderdagavond vier wereldkampioenen aan de start komen.

Bij de sprinters de titelhouder bij de professionals, de Australiër John Nicholson en de wereldkampioen van de amateurs, de Fransman Daniël Morelon.

Bij de stayers de Westduitsler Dieter Berkmann, de Amerikaan Cliff Halsay, de Engelsman Paul Medhurst en de Nederlanders Jaak Pieters, Lou Veld, Ben ten Tye en Ben Geserik.

Bij de beroepsstayers, die 50 km rijden, o.a. Dieter Kemper (W.Duitsland), Walter Avogadri (Italië), de Belg Deboscher en de Ne-

Cees Stam, Jan Breur en Nico Been. Met als extra attractie Tino Tabak, die sinds kort zijn geluk achter de grote motoren beproeft en dat volgens Jan Derksen verrassend goed doet.

Bij de amateurs, die twintig kilometer om de Grote Prijs van Amsterdam zullen strijden, starten o.a. de kampioen van West-Duitsland, Jean Breuer, de Belg Jos Andries en de Nederlanders Jaap v.d. Broek, Ron Hout en Mathé Pronk.

Het programma wordt omlijst door een aantal interessante wedstrijden voor amateurs en nieuwelingen.

De toegangsprijzen zijn zo laag mogelijk gehouden. Dat wil zeggen: beide overdekte tribunes tien gulden, open tribunes zes gulden en kinderen en 65-plussers drie gulden.

Het programma begint om halfacht.

